

SMĚRNICE K ZÁKONU O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ

Naše organizace dle **Zákona o ochraně oznamovatelů č. 171/23 Sb.** a rovněž dle **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937** ze dne 23. 10. 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, zajišťuje v souladu s tímto českým Zákonem a Směrnicí EU v podmínkách naší organizace účinnou a komplexní ochranu OZNAMOVATELŮ (whistleblowerů).

Oznamovatelem se rozumí fyzická osoba (viz § 1, písm. b, Zák. č. 171/23 Sb. – dále jen „Zákon“), která oznámí informace o možném protiprávním jednání, k němuž došlo, nebo má dojít u osoby, pro kterou oznamovatel vykonává či vykonával práci a jiné obdobné činnosti (a to i zprostředkovaně (viz § 2, odst. 3 Zákona); v souvislosti s prací; v rámci boje proti korupci a za udržení fungujícího právního státu. Předmětem **Oznámení** (tj. informace o možném protiprávním jednání) jsou pak informace týkající se porušení zákonných norem, jež jsou uvedeny v bodu 8) této Směrnice (viz níže).

Aplikací této Směrnice v naší organizaci je zajištěno vytvoření bezpečného prostředí pro Oznamovatele, ve kterém se oznamovatel nebude obávat odvetných opatření (viz § 4, Zákona) za své oznámení protiprávního jednání.

V naší organizaci se povinně zavádí tento **VNITŘNÍ OZNAMOVACÍ SYSTÉM (VOS)** (viz § 8, § 19, Zákona) :

- 1) Určuje se „**příslušná osoba**“, která je pověřena přijímáním a vyřizováním oznámení (viz § 9, Zákona). Tou je: **Mgr. Jaroslav Štercl, zástupce ředitelky školy.**
- 2) „**Povinný subjekt**“ (zaměstnavatel, zde naše organizace, zastoupená ředitelkou) ani nikdo jiný nesmí zasahovat do řádného výkonu činnosti „příslušné osoby“ a nesmí ohrožovat její nestrannost (viz § 11, § 21, Zákona). „Povinný subjekt“ rovněž odpovídá za zastupitelnost „příslušné osoby“ (např. pracovní neschopnost, dovolená) a trvalou přístupnost VOS pro oznamovatele (v případě osobního oznámení ve zveřejněném časovém úseku; v případě webové aplikace za její funkčnost a síťovou dostupnost).
- 3) „Příslušná osoba“ má podepsanu Dohodu o mlčenlivosti, která se vztahuje ohledně osoby oznamovatele i na informační embargo vůči „povinnému subjektu“ (viz § 11 odst. 1, písm. e, Zákona).
- 4) Naše organizace coby „povinný subjekt“ odpovídá za řádné fungování vnitřního oznamovacího systému (viz § 9, Zákona), vč. dodržování lhůt stanovených pro vyřízení oznámení (viz bod 14).
- 5) Kontaktní údaje „příslušné osoby“ – přímé telefonní číslo, vlastní emailová nebo jiná adresa pro doručování (resp. doručování dopisů „pouze k rukám příslušné osoby“) jsou zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup, tj. na internetové adrese organizace: **www.zspodmarjankou.cz**, (viz § 9 odst. 2, písm. b, Zákona). Zde je rovněž uveřejněna tato Směrnice, kde pak svým podpisem na personálním oddělení potvrzují zaměstnanci skutečnost, že s ní byli seznámeni.
- 6) „**Oznamovatel**“ podává své oznámení „příslušné osobě“ písemně (dopis, email) telefonicky, či osobně. Oznámení může být učiněno i anonymně. Anonymní oznámení se uchovávají v organizaci obdobně jako řádná oznámení pro případ, že dojde k pozdějšímu ztotožnění původně anonymního oznamovatele (viz § 4 odst. 3, Zákona). Mimo režim Zákona jsou z rozhodnutí organizace tato anonymní oznámení rovněž posuzována v zájmu nápravy či předcházení protiprávnímu jednání. „Oznamovatelem“ mohou být fyzické osoby (zaměstnanci (vč. zaměstnanců jiných povinných subjektů, např. dodavatelů), OSVČ, dobrovolníci, uchazeči o zaměstnání, členové orgánů, stážisti – viz § odst. 3, Zákona), které získaly informace o porušení právního prostředí, protiprávním jednání, korupci, v pracovním kontextu (tj. v souvislosti s prací či jinou obdobnou činností). V souladu s § 9 odst. 2, písm. a) a b) bod 3., Zákona nejsou z rozhodnutí naší organizace tyto osoby vyloučeny z podávání oznámení. Předmětem oznámení tedy mohou být případné trestné činy, přestupky či jiná protiprávní jednání (např. i porušování zákonných lhůt/termínů).
- 7) „Oznamovatel“ musí před svým samotným oznámením posoudit charakter oznamované informace, tj. zda tato informace není „**chráněnou informací**“. Mezi „chráněné informace“, které nesmí být oznamovány, patří zejména (viz § 9 odst. 3, Zákona): informace ohrožující podstatné bezpečnostní

zájmy ČR, informace o činnosti zpravodajské služby, informace podléhající povinnosti zachování ochrany utajovaných informací, informace ohrožující probíhající trestní řízení, chráněné informace podle zákona upravujícího krizové řízení. Dále jde o důvěrné informace spadající pod povinnost mlčenlivosti – viz § 9 odst. 1, Zákona (např. notář, advokát, exekutor, mlčenlivost při poskytování zdravotních služeb).

- 8) Režim věcné působnosti této Směrnice (obsah oznámení, oznamované jednání) je precizován do následujících oblastí (viz níže), do kterých tedy musí protiprávní jednání spadat (viz § 2, odst. 1, Zákona).

Ostatní oznámení/oznamovatelé, která nenaplní znaky podle § 2 odst. 1, Zákona, nebudou požívat ochrany dle tohoto Zákona a tato oznámení budou případně předávána příslušným orgánům veřejné moci (např. PČR).

Ze Zákona přichází pro oznamovatele v úvahu podat Oznámení na protiprávní činnosti, které mají znaky trestného činu, či znaky přestupku, či porušení tohoto Zákona. Dále sem patří protiprávní činnosti z oblasti „porušení práva Unie“, kterých se musí oznamované protiprávní jednání týkat (viz § 2 odst. 1, písm. d, Zákona):

- a) zadávání veřejných zakázek
- b) finanční služby, produkty a trhy a předcházení praní peněz a financování terorismu, ohrožení finančních zájmů Unie a porušení týkající se vnitřního trhu
- c) bezpečnost a soulad výrobků s předpisy
- d) bezpečnost dopravy
- e) ochrana životního prostředí
- f) radiační ochrana a jaderná bezpečnost
- g) bezpečnost potravin a krmiv, zdraví a dobré životní podmínky zvířat
- h) veřejné zdraví
- i) ochrana spotřebitele
- j) ochrana soukromí a osobních údajů a bezpečnost sítí a informačních systémů.

- 9) U ústního nebo telefonického oznámení pořizuje povinně „příslušná osoba“ zvukovou nahrávku oznámení nebo přesný přepis hovoru, resp. je sepsán písemný záznam o oznámení. Oznamovatel musí s pořízením nahrávky vyjádřit souhlas, jinak nesmí být nahrávka pořízena. V případě nesouhlasu je o podaném oznámení sepsán pouze písemný záznam.

K pořízenému přepisu hovoru/oznámení a sepsání záznamu o oznámení se přikládá vyjádření oznamovatele (viz § 19, Zákona). Příslušná osoba je povinna přijmout oznámení osobně nejdéle do 14 dnů od žádosti oznamovatele (viz § 12 odst. 1, Zákona).

- 10) Organizace zachovává princip důvěrnosti, tj. s podanými oznámeními se seznamuje pouze „příslušná osoba“, která zajišťuje ochranu/utajení totožnosti oznamovatele a dalších osob a informací uvedených v oznámení (tj. zejména fyzické zajištění kanceláře „příslušné osoby“, dokumentů, datových toků souvisejících s přijetím a zpracováním oznámení) – viz § 20 odst. 1, § 21 odst. 3, Zákona.
- 11) „Příslušná osoba“ nesmí sdělit totožnost oznamovatele bez jeho výslovného souhlasu třetí osobě ani orgánu, kromě zákonem stanovených výjimek (např. orgány činné v trestním řízení) – viz § 20, Zákona. V případě předání informace o totožnosti oznamovatele orgánům veřejné moci informuje o tomto příslušná osoba oznamovatele předem.
- 12) „Příslušná osoba“ posuzuje důvodnost a pravdivost oznámení (viz § 7, Zákona). Dále posuzuje, zda postačuje vyřešit oznamované jednání interně. Rovněž posuzuje, zda jde, resp. nejde o oznámení ve smyslu Zákona a Směrnice EU (viz bod 8). V závažných případech (přestupek, trestný čin) postupuje oznámení příslušným orgánům veřejné moci.
- 13) „Příslušná osoba“ je oprávněna na základě této Směrnice vyžadovat obecnou součinnost od ostatních zaměstnanců organizace/obce při vyřizování/prošetřování oznámení od oznamovatelů. Dále je oprávněna vyžadovat si od ostatních zaměstnanců vysvětlení a dokumenty, jiné věci důležité pro

posouzení oznámení; vstupovat do všech prostor organizace (kanceláře, sklady, jiné prostory), (viz Metodika k přímé aplikovatelnosti Směrnice EU – MSCŘ z 4.11.2021).

- 14) „Příslušná osoba“ je povinna vyrozumět oznamovatele o přijetí oznámení do 7 dnů od jeho podání (viz § 12 odst. 2, Zákona). Dále je povinna oznamovatele informovat o výsledcích posouzení oznámení do 30 dnů (ve složitých případech až do dalších +60 dnů) od potvrzení přijetí oznámení.
- 15) „Příslušná osoba“ po vyřízení/zpracování daného případu (oznámení) je povinna na základě svých zjištění navrhnout „povinnému subjektu“, tj. zde řediteli/starostovi, vhodná opatření k nápravě, předejití protiprávnímu jednání. A to tak, aby z doporučení nebylo zřejmé, kdo je oznamovatelem (viz § 7, Zákona).
- 16) Ředitel/starosta je povinen na uvedené návrhy „příslušné osoby“ reagovat. A to na základě svého rozhodnutí přijetím opatření navržených příslušnou osobou, či jiných vhodných opatření (viz § 12 odst. 5, Zákona).
- 17) „Příslušná osoba“ zodpovídá za uchovávání oznámení podaných prostřednictvím VOS, vč. nahrávek, prepisů hovorů po dobu 5 let ode dne přijetí oznámení (viz § 21 odst. 2, Zákona), jež slouží zejména k ochraně oznamovatele před odvetnými opatřeními (např. výpověď, ostrakizace) a pro případ dalšího šetření příslušnými orgány veřejné moci.
- 18) „Příslušná osoba“ tedy odpovídá za komplexní vedení evidence o jednotlivých oznámeních v elektronické podobě, tj. za monitoring oznámení od jeho přijetí až po vyřízení, a to v tomto rozsahu (viz § 2 odst. 2, Zákona; dále § 11, § 12):
 - a) datum přijetí oznámení
 - b) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a kontaktní adresa oznamovatele
 - c) posouzení důvodnosti, shrnutí obsahu oznámení, návrh opatření k nápravě povinnému subjektu, tj. řediteli/starostovi, vč. případné identifikace osoby, proti které oznámení směřovalo (pokud je její totožnost známa). Písemné vyrozumění oznamovatele o výsledcích posouzení do 30 dnů (ve složitých případech až do dalších +60 dnů)
 - d) datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení „příslušnou osobou“, vč. výsledku (viz § 21 odst. 1, Zákona).
- 19) V případě nedůvěry oznamovatele ve VOS (vnitřní oznamovací systém) naší organizace, může oznamovatel využít EOS (externí oznamovací systém) zřízený Ministerstvem spravedlnosti (<https://oznamovatel.justice.cz/>, viz § 7, Zákona). Či provést oznámení jeho uveřejněním (internet, média), přičemž pak záleží na subjektivním posouzení oznamovatele, zda byly splněny podmínky pro tuto formu oznámení. Pokud podmínky v jeho případě naplněny nebyly, je oznamovatel za své jednání odpovědný podle příslušných právních předpisů (např. náhrada škody či nemajetkové újmy, trestný čin pomluvy, šíření poplašné zprávy – viz § 23 až 28, Zákona (zde jsou pak definovány i přestupky a pokuty pro příslušné osoby, povinné subjekty a další osoby)).
- 20) „Povinný subjekt“, tedy naše organizace je dle § 9, Zákona povinna prokazatelně seznámit své zaměstnance s touto Směrnicí zavádějící VOS v organizaci/obci (řešení-viz bod 5 této Směrnice).

Komentář ke Směrnici č. 34:

Příspěvkové organizace zřízené ÚSC musí zavést VOS, pokud k 1. lednu příslušného kalendářního roku mají více než 50 zaměstnanců, a to od 1.8.2023.